

خروار دیگر بحق الحرائث و التنب بر رعیت مقرر دارند و مواشی و
 فلان و جریک و فیجور هر بلوکی خارج املاک مسلمی چنانچه در این
 صحیفه مقرر کرده ایم بستانند و هر کس که بیش از این که در این
 صحیفه و جدول مذکور مشهوره ذکر کرده ایم بستاند و طمع کند بر رعایا
 و ما از بلوکات بلعت خالق جل و علا و بلعت جمیع خلائق باشد ابدآ
 سرمدآ کقوله تعالی فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه علی الذین
 یدلونہ ان اللہ سمیع علیم و من سعی فی ابطاله فعليه لعنة الله
 و الملیکة و الناس اجمعین خالدین فیها سبیل : اعیان و صدور و
 سادات و قضاة و علماء و اکابر و ائمه و اشراف و سایر پیشوایان و
 مقصدیان امور اموال تنگجیان و عمال و نواب و متصرفان و کارکنان
 و مباشران آن بلوکات مذکوره میباید که از فرموده ما تجاوز نکنند
 و عدول نجویند و آنچه مقرر فرموده ایم و دستور نهاده ایم بکار نشانند
 و نوعی و نهجی کنند که رعایا مرغه الحال و فارغ البال باشند و السلام

معارف در امریکا

ترجمه از چارمین شماره سال شصت دوم مجله المقتطف
 (یک نظر عمومی) از ذکر معارف در قانون اساسی ولایات
 متحده اثری دیده نمیشود و هم چنین در اعلان استقلال از معارف
 تامی نیست .

این مسئله دلیل بر اینست که وضع کنندگان این قانون عقیده
 داشته اند که اهتمام بنشر معارف و تنظیم تعلیم تنها در کارهای حکومت
 مرکزی و اشنگتن نیست بلکه کاری است راجع بتمام حکومتهای
 محلیه و ادارات بلدیہ . ولی این عقیده آنان هم دلالت نمیکند بر اینکه
 حکومت مرکزی به بیشراف تعلیمات در ولایات نمیدهد بلکه
 اهتمام کامل دارد چنانچه ابلاغیه نشر داده که این عبارت در قلو آنتست :

« دین و ادب و معرفت از ضروریات حکومت های منظمه و شعب ترقی خواه ملل امریکا است پس واجب است که از طرف همه تأیید و نگاهبانی شود »

و نیز حکومت مرکزی واشنگتن سنه ۱۸۶۷ مجلس معارفی در وزارت داخله انشاء کرد و در ابلاغیه که حین تاسیس آن منتشر گردید این عبارت ثبت بود :

این مجلس تاسیس شد تا حقایق و احصائیه هائی که حاکی از نشر معارف در کل ولایات و املاک تابعه حکومت ولایات متحده است جمع آوری کند و فوائد و معلومات حاصله از نظام معارف و اسلوب تعلیمات و ادارت معارف را نشر و طبع کند برای مساعدت شعب معارف در امریکا و بالا گرفتن تعلیم مساوی در مدارس و خوبی تدریس در امریکا تا مناسب حوائج عمومی گردد .

از این عبارت مفهوم میگردد که این مجلس دستی در ادارت کردن معارف ندارد ولی جمع کردن احصائیه ها و نشر دادن فوائد مزبوره از طرف این مجلس برای جمیع اشخاصیکه مشغول تعلیم نعلم هستند دارای قیمت بسیار است .

حکومت مرکزی از زمینهای دولتی در تمام ولایات به حکومتها ولایات واگذار کرده است برای امکانه تعلیم و تعلم بتمام اقسام و انواع تعلیم . مساحت این زمینها که بمدارس واگذار شده است ۲۴۵۹۱ میل مربع است .

و نیز حکومت مرکزی اعلان کرده است که برای هر نانوای زراعتی که مرام او اجراء مباحث زراعتی منظمه باشد در تمام حکومتها زراعتی بصاحب آن نامه در هر ولایتی از ولایات باشد ۱۵۰۰۰ ریال خواهد داد و نیز برای هر یک از کلیات زراعیه سالیانه ۲۵۰۰۰ ریال کمال خواهد کرد .

در ولایات متحده مدارس بسیار با نفقه اغنیاء و جمعیت ها یا با عاقل تمام اهالی افتتاح یافته است .

پس از ملاحظه مقدمات فوق از کثرت مدارس در ولایات متحده تمجب نخواهیم کرد که چگونه عدد آنها بالغ است بر ۳۰۰۰۰۰ در سنه ۱۹۲۱ و مدارس عالیه و محل های مخصوص نگاهداری اطفال که آنهم يك نوع مدرسه است از این عدد خارج است برای هر ولایتی از ولایات امریکا نظام و قاعده مخصوصی است در تعلیم که مناسب با احتیاجات و اخلاق و مقاصد سکان آن ولایت است با اختلاف نظامنامه های ولایات ولی قانون اصلاح و سعادت امریکائی قوه است که تمام بلاد را شامل میشود بالتساوی و بواسطه همین قانون است که در تمام ولایات با عقاید مختلفه و اسلوب های متغیره در امورات اساسی شباهت تام موجود است و هیچ مفارقت و خلافتی نیست . پس قوانین ولایات مختلفه میگوید تعلیم اجباری و مجانی است برای تمام اولادان که بین هفت تا شانزده سال هستند ولی با فرق کمی در بعضی از ولایات .

تمام مدارس در کل ولایات در لوائح و کتب درسی و نظام تعلیم متفق هستند چنانچه هرگاه طفلی مدرسه دوم را در يك ولایت طی کرد و خارج شد میتواند وارد مدارس مافوق آن بشود اگرچه در مدارس ولایات دیگر باشد .

مدت تعلیم در مدارس ابتدائیه هشت سال و در مدارس ثانویه چهار سال و نیز چهار سال است در اکثر کلیات و این قاعده در تمام ولایات شایع است پس معلوم شد که ورای آن اختلاف نظامی که در ولایات می بینیم يك اتفاق کلی در امور اصلیه و ذاتیه همه جا برقرار است
(اداره مدارس)

در هر ولایت يك مدیر معارف وجود دارد ولی کیفیت تعیین او در هر ولایت مختلف است . در بعضی از ولایات بانتخاب معین میشود و در بعضی دیگر به تعیین حاکم یا بتعیین مجلس معارف یا بتعیین دو مجلس نیابتی بلدی و ولایتی منصوب میگردد

مدت اشغال او مقام ریاست را دو سال است تا پنج سال باختلاف ولایات. وظیفه این مدیرانست که در نخست تحقیقات و تقریراتی از حالات معارف آن ولایت کرده و معلمین را نسبت بمشاغل خودشان امتحان کند و نیز در مدارس تفتیش لازم بعمل آورده و در تقسیم وجود معارف اهتمام کند و نیز در آنچه بمدارس باید عاید شود از حیث نفع و تقدم دقت بکار برد.

در بعضی از ولایات مجلس معارفی است که مدیر معارف را تعیین میکنند برای تنظیم شئون تعلیم و اداره کردن آن.

هر ولایتی در ولایات متحده بقطعات متوازنه تقسیم میشود و برای هر قطعه مفتشی انتخاب میگردد بتعیین مجلس معارف او و نیز بمنصب خود سه سال باقی میماند و وظیفه او در دائره خودش مثل وظیفه مدیر معارف است در دائره خود ایرادی که بر نظام معارف امریکائی در این قبیل مشاغل وارد است این است که در هر قطعه معینه مدارس بسیار وجود دارد و اجرت و حقوقی که برای مفتش تعیین شده است برای ارتزاق عائله او کافی نیست و ناچار است که بوسیله کارهای دیگر زندگانی خود را اداره کند و بدین سبب بکارهای مدارس نمیرسد و غالباً امورات مختل میماند.

این قطعات هر يك نیز بقسمت های كوچك منقسم میشوند و از این اقسام كوچك است شهرهای مخصوصه که از برای هر يك نظام خاصی معین شده است بواسطه وسعت آن شهر و غنی بودن مجلس بلدیة آن.

(تعلیم)

تعلیم در جمیع ولایات اجباری است برای تمام اطفالی که سن آنها فیما بین پنج تا هیجده سال است این سن گرچه در بعضی از ولایات اندکی اختلاف دارد ولی چون در مجلس معارف اعلی این سن تعیین شده است ما هم آنها را نام بردیم.

قوانین تعلیم مدارس شامل هر روز از روزهای فصول درس نمیشود چنانچه در آلمان هم معلم همه روزه مجبور بحضور نیست و بعضی از اطفال برای بازی یا کار از حضور در مدارس تخلف کرده و گاهی از بس الفت با بازی و کار پیدا کرده از تحصیل روگردان میشوند

(مدارس ابتدائیه)

درجه اول مدارس مدارس ابتدائیه است. مدت این مدارس غالباً هشت سال است در این مدارس بشاگردان لغت انگلیسی از حیث خواندن و نوشتن و املا و انشا آموخته میشود و نیز علم حساب و جبر (و مبادی هندسه در بعضی ولایات) و جغرافی و تاریخ و ولایات متحده و مبادی علوم طبیعی بقاعدہ عملی و مبادی فیزیولوژی و علم صحت تدریس میگردد. ساعات درس هر روز پنج ساعت است با استثنای روزشنبه و یکشنبه. در مدارس تعلیمات مذهبی متنوع است و فقط در اول کار هر روز يك فصل از توریة با ترنم روح پرور تلاوت میشود با يك دعای مختصر علاوه بر تعلیمات فوق قوانین مدرسه و اخلاق معلمین و رفتار برادرانه آنها با اطفال در اطفال طاعت و نظام و دقت و محافظت و وقت و احترام مواعد و غیر آنها از اخلاق ستوده که موجد عظمت و خلقت امریکائی است تربیت میکند.

در این مدارس دختران و پسران با هم بتحصیل مشغولند و این قاعدہ برای تمام مدارس است حتی مدارس عالیہ و در ۳۳۰ مدرسه عالیہ که برای تعلیمات عالیہ است در ۲۰۳ ذکور و اناث با یکدیگر مشغول تحصیلند.

(مدارس ثانویہ)

مدت این مدارس چهار سال است در این مدارس زبان لاتینی و یونانی و فرانسوی و آلمانی تدریس میشود (و تحصیل بعضی از آنها اختیاری است) از علوم نیز هندسه و طبیعیات و شیمی و جغرافی و طبیعی

وفیزیولوژی و بیان و تاریخ و اداب لغت انگلیسی تدریس میشود در سابق امتحاناتی برای خارج شدگان از مدارس ثانویه لازم بود تا بتوانند بمدرسه کلیه وارد شوند و بواسطه سختی این امتحانات اغلب اطفال از ورود در مدارس عالیه محروم میشدند از این سبب امریکائیان باتفاق این امتحانات را الفا کرده و حد معتدل تعلیم در مدارس ثانویه را برای دخول در کلیات کافی شمردند

(کلیات)

مدت درس در کلیات چهار سال است و شاگرد مختار است که هر رشته از تعلیم را که برای زندگانی خود درآئیه مفید میدانند اختیار کند ما مقداری از درس ها که تحصیل آن در کلیه اجباری است شاگردانی که در مدرسه کلیه آمریکا را طی کرده باشند مداوی هستند عموماً شاگردانی که از (لیسته) فرانسه یا [کالوریای] مضر دارای تصدیق شده باشند

(جامعات)

هر جامعه از جامعات آمریکیه مرکب است از کلیات بسیار مثل کلیات فنی و ادبی و طبی و حقوقی و دوا سازی و دندان سازی حکمت آلهی و هندسه بتمام انواع و اقسام و تجارت . در جامعه کلمبئیای نیویورک یک کلیه هم برای تدریس علم صحافی تاسیس شده است

شاگرد قبل از اینکه دروس دو ساله اول را در کلیه فنون و آداب تمام نکنند حق ندارد که داخل در یکی از کلیات دیگر جامعه بشود . در هر ولایتی از ولایات مخارج جامعه با حکومت است و تعلیم در آن برای اطفال آن ولایت مجانی است و از اطفال غیر آن ولایت اجرت کمی دریافت میشود

و نیز در آمریکا جامعه و کلیه خصوصی بسیار است که بعضی از

آنها اشهر جامعات آمریکا هستند چون جامعه (هارفرد) که رئیس جمهوری روزولت در آن تدریس میکند و چون جامعه [ابرنستون] که رئیس ویلسن در آن تدریس میکند و مدتها هم سمت ریاست انرا داشته و جامعه (بایل) که رئیس (تافت) در آن تدریس میکند

(معلمین)

شماره معلمین در ولایات آمریکا ۸۰۵۹۳۳ در سنه ۱۹۲۱ از این عدد ۱۷۷۵۱۶ مردند و باقی ۶۲۸۴۱۷ از طبقه نسوانند و سبب کثرت معلمات این است که در مدارس ابتدائیه اکثر معلمین زن هستند .
در آمریکا مدارس مخصوصه برای تعلیم معلمین تاسیس شده است ولی آنها کافی از برای تهیه معلمین که در هر سال بلاد را رفع حاجت کنند نیستند زیرا در هر سال بسیاری از معلمین و معلمات که شماره آنها بیک صد هزار میرسد از کار خود استعفا میدهند چون وظیفه معلم دائمی مقرر نشده است

اولیاء امور در تمام ولایات این نکته را ملتفت هستند و از این سبب در تکثیر دارالمعلمین ها اهتمام میورزند که معلمین عملی برای مدارس تهیه کنند . ولی این اقدام کافی نیست و علاج واقعی و راه حقیقت آنست که حکومت حقوق معلمین را مکفی مقرر کند که برای معیشت خود و عائله آنها کافی باشد و انگاه قانونی وضع کند که معلمی دائمی گردد و جز بعلل معینه معلم از کار خود نتواند کناره کند . زیرا بدینوسیله بسیاری از مردمان باهوش و بلند فکر بسوی معلمی گرائیده و ملت خود را بروح علم زنده و از تهذیب حقیقی بهره مند میسازند و این مانع هر ساله از میان بر داشته میشود .
انتهی این مقاله سه سال قبل ترجمه شده و طبع آن فراموش شده بود چون برای اشخاص علاقه مند بترقی علوم و معارف مخصوصا و کلای محترم مطالعه آن خالی از فائده نیست اینک طبع و نشر گردید
(وحید)